

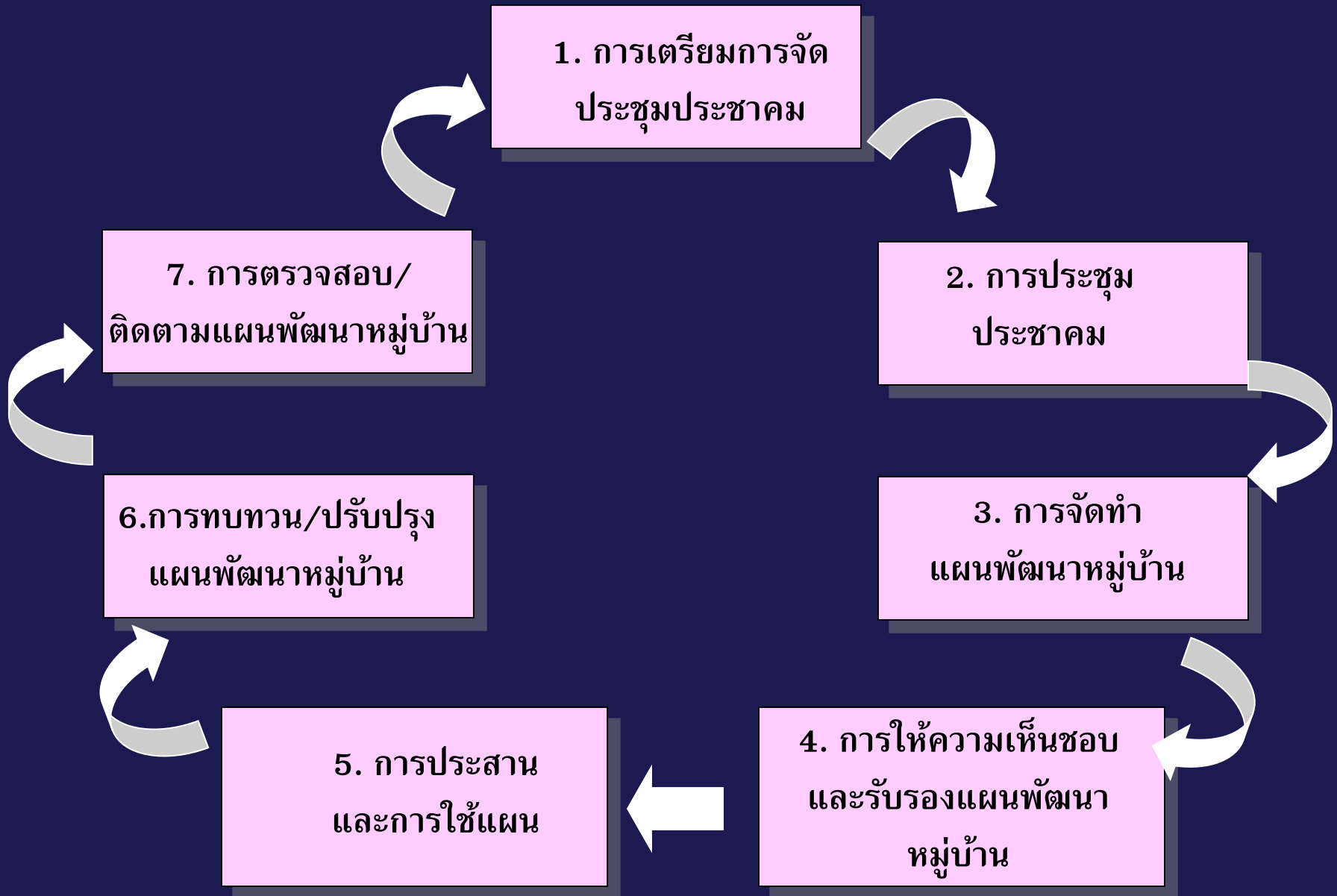
แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

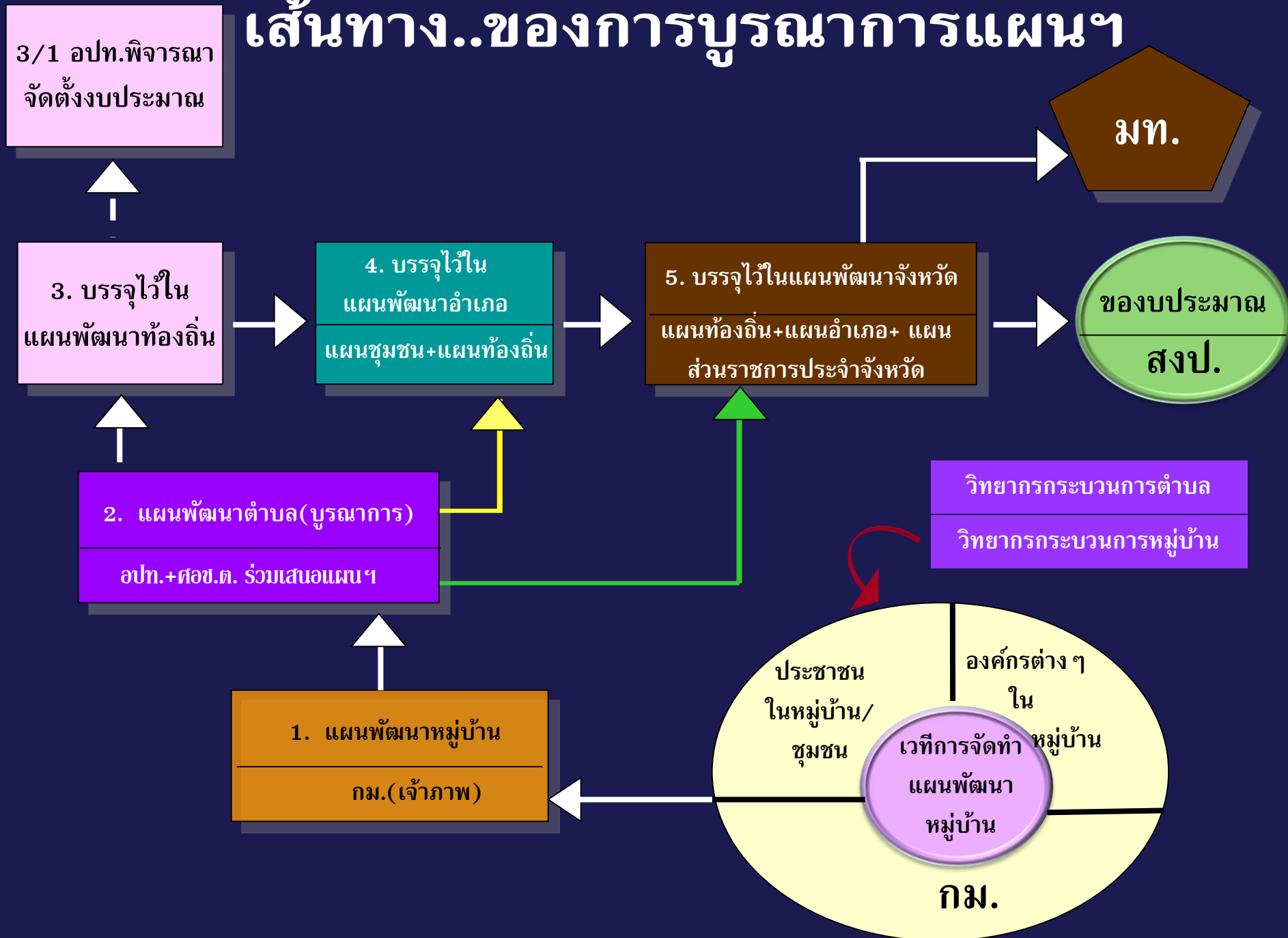
ความสำคัญของแผนพัฒนาหมู่บ้าน

- เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เป็นรากฐานในการพัฒนาท้องถิ่น/การพัฒนาจังหวัด
- เป็นการสำรวจข้อมูล เพื่อนำวางแผนแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ
- ทำให้ทราบความต้องการของหมู่บ้าน และสามารถกำหนดอนาคตการพัฒนาหมู่บ้านได้
- เป็นการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย
- เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้นำของหมู่บ้าน/ชุมชน
- เป็นการสร้างพลังชุมชน และใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชน
- เป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

เส้นทาง..ของการบูรณาการแผนฯ

การเชื่อมโยงแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชน

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบต. เทศบาล อบจ.)

- บรรจุโครงการ/กิจกรรม จากแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชน ไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของโครงการ/กิจกรรม ที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน
- พิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณ อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. อำเภอ

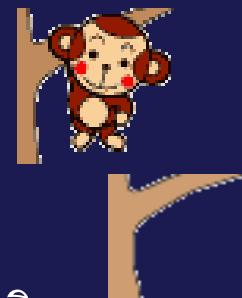
- บรรจุโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน ไว้ในแผนพัฒนาอำเภออย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของโครงการ/กิจกรรม ที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน

๓. จังหวัด

- บรรจุโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของโครงการ/กิจกรรม ที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน

..แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน..

1

จัดประชุม กม. เพื่อทบทวนหรือปรับปรุงแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยรวบรวมจากแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่มีในหมู่บ้าน สำนวณสภาพปัญหาของหมู่บ้านเพิ่มเติมและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน และให้จัดทำเอกสารประกอบ ดังนี้

- การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผน

- รายงานการประชุม

- การจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อพิจารณารับรองแผนพัฒนาหมู่บ้าน

- รายชื่อผู้เข้าร่วมประชาคม/บันทึกการประชุม

คณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)

พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ ฉบับใหม่ตามมาตรา ๒๘ ตรี

๑. ผู้ใหญ่บ้าน	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
๓. สมาชิกสภา อบต.	กรรมการ
๔. ผู้นำหรือผู้แทน กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน	กรรมการ
๕. กรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ๒-๑๐ คน	กรรมการ

- ลำดับ ๑-๔ เป็นโดยตำแหน่ง
- ลำดับ ๕ โดยการเลือกของราษฎร

แผนหมู่บ้าน/ชุมชนที่ดี

1

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) การพึ่งตนเอง

2) มีกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3) มีกิจกรรมส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านเก็บออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ

4) ภูมิคุ้มกัน

5) ภูมิปัญญาชาวบ้าน

6) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วม

- 1) การมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน
- 2) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน
- 3) ลักษณะของการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ กิจกรรม วิเคราะห์ ดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และใช้ประโยชน์)

กระบวนการเรียนรู้

- 1) ใช้เวทีประชาคมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้
- 2) มีการทบทวนและจัดการความรู้กระบวนการจัดทำแผนชุมชน
เพื่อปรับปรุงให้แผนชุมชนที่ประสิทธิภาพ

การใช้ประโยชน์

1) จำนวนกิจกรรมที่หมู่บ้าน/ชุมชนดำเนินการเอง

2) จำนวนกิจกรรมที่หมู่บ้าน/ชุมชนจะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

3) จำนวนกิจกรรมที่หมู่บ้าน/ชุมชนจะต้องให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการให้ทั้งหมด

เน้นกิจกรรมตามแผนชุมชนที่สามารถปฏิบัติได้จริง

5

รูปเล่มของแผนชุมชน

- 1) ข้อมูลแสดงประวัติ ความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน
- 2) มีข้อมูลแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน และหรือสภาพปัญหาที่หมู่บ้าน/ชุมชนประสบอยู่
- 3) ข้อมูลแสดงแนวทางการแก้ไข / การพัฒนาของหมู่บ้าน
- 4) มีกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนที่จัดเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มตามลักษณะการดำเนินกิจกรรม

ดำเนินการเองทั้งหมด

ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น

ดำเนินการทั้งหมด

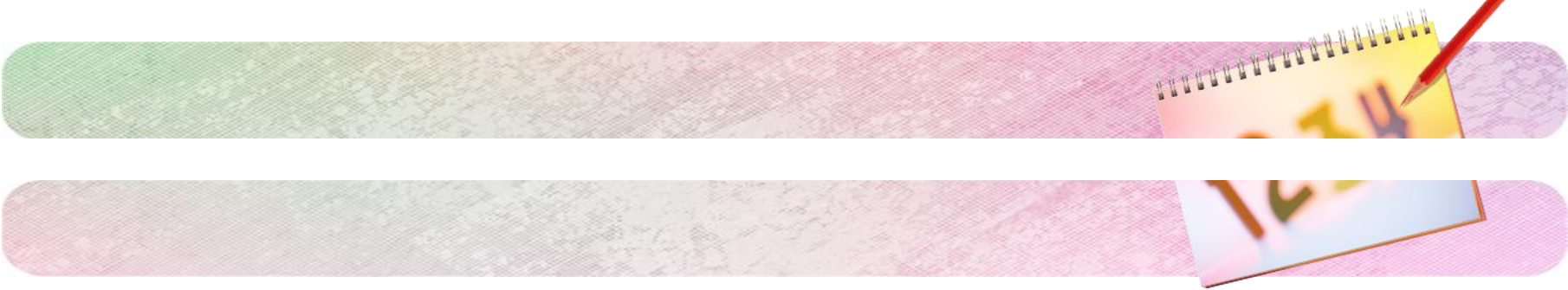
กลุ่มตามประเภทกิจกรรม

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม

กิจกรรมทางสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

5) ปรับแผนชุมชนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ตัวอย่าง

แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

กลยุทธ์การจัดทำแผนชุมชน ที่มีประสิทธิภาพ

1. กลยุทธ์ = วิธีการ

เพื่อ

- ☀ ชัยชนะ
- ☀ บรรลุเป้าหมาย
- ☀ ความคาดหวัง
- ☀ ความต้องการ
- ☀ ?

2. ต้องรู้จุดมุ่งหมาย

☀ เราจะทำอะไร

☀ ทำกับใคร

☀ ทำที่ไหน

☀ ทำเมื่อใด

☀ ทำอย่างไร

☀ ทำเพื่ออะไร

3. แผนชุมชน คือ อะไร ?

- ☀ แผนชีวิต ของคนในชุมชน ที่ต้องการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง
- ☀ แผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน ที่ครอบคลุม สภาพปัญหาและความต้องการไว้ทุกด้านในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง
- ☀ แผนที่กำหนดกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนเป็นหลัก

4. แนวคิดการจัดทำแผนชุมชน

- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- ใช้แผนชุมชนเป็นกลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมชุมชน
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไม่สามารถทำได้ด้วยการประชุม ฝึกอบรม แต่ทำได้ด้วยการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน

5. ทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

☀ ทำได้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

1. ร่วมคิดวิเคราะห์ ระบบข้อมูล

1.1 ข้อมูลจปฐ.

1.2 ข้อมูลกชช.2ค.

1.3 ข้อมูลของส่วนราชการ

1.4 ข้อมูลจากการประชาคม

5. ทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

☀ ทำได้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

2. ร่วมสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ปัญหาของชุมชน

2.2 ความต้องการของชุมชน

2.3 จัดกลุ่ม/แยกประเภทปัญหา/ความต้องการ

5. ทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

☀ ทำได้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

3. ร่วมกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

✦ กำหนดกิจกรรม/โครงการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1. กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้เอง

2. กิจกรรม/โครงการที่ขอรับการสนับสนุน
จากท้องถิ่น

3. กิจกรรม/โครงการที่ขอรับการสนับสนุน
จากส่วนราชการ

✦ การกำหนดแนวทางการแก้ไขสามารถแบ่งออกเป็น
ช่วง 3-5 ปี และรายปีได้

5. ทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

☀ ทำได้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

4. ร่วมดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการ

- การสนับสนุนการดำเนินงาน
- การเข้าร่วมกิจกรรม

5. ร่วมประเมินผลกิจกรรม/โครงการ

- วัดผลสำเร็จของกิจกรรม/โครงการ

6. ร่วมรับผลจากโครงการ

6. ใครเป็นผู้จัดทำแผนชุมชน?

1. ขั้ันยกร่างแผนชุมชน

- กม./ผู้แทนกลุ่มองค์กร/สมาชิกอบต.
- ทีมปฏิบัติการ(วิทยากรกระบวนการ)

2. ขั้ันประชาคมรับแผนชุมชน

- ร้อยละ 70 ของตัวแทนครัวเรือนในชุมชน

3. ขั้ันนำแผนชุมชนไปใช้

- ประชาชน/ผู้นำชุมชน/กลุ่ม
- สมาชิกอบต.

7.ตัวชี้วัดแผนชุมชนที่มีคุณภาพ

- 7.1 มีการนำข้อมูลจปฐ./กชช.2ค.มาใช้
- 7.2 ตัวแทนครัวเรือนมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่า 70%
- 7.3 สมาชิกอบต.เข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน
- 7.4 มีกิจกรรม/โครงการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 7.5 มีกิจกรรม/โครงการที่พึ่งตนเองไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
- 7.6 แผนชุมชนเป็นรูปเล่ม

แผนชุมชน

ทำแล้ว ทำจริงเดียวหรือ?

ต้อง

ทบทวนทุกปี

เพราะ

- เวลาเปลี่ยน
- ข้อมูลเปลี่ยน
- สถานการณ์เปลี่ยน
- สภาพปัญหา/ความต้องการเปลี่ยน

จบการนำเสนอ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์

